

Nilai, Norma dan
Kesejahteraan Belia Melalui

KESUKARELAWANAN ALAM SEKITAR

**NORSHARIANI ABD RAHMAN
ALYA NASUHA ABDUL RAHMAN**

PENERBIT UNIVERSITI KEBANGSAAN MALAYSIA
BANGI • 2024
www.ukm.my/penerbit

Cetakan Pertama / *First Printing*, 2024
Hak Cipta / *Copyright* Universiti Kebangsaan Malaysia, 2024

Hak cipta terpelihara. Tiada bahagian daripada terbitan ini boleh diterbitkan semula, disimpan untuk pengeluaran atau ditukarkan ke dalam sebarang bentuk atau dengan sebarang alat juga pun, sama ada dengan cara elektronik, gambar serta rakaman dan sebagainya tanpa kebenaran bertulis daripada Penerbit UKM terlebih dahulu.

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced or transmitted in any form or by any means, electronic or mechanical including photocopy, recording, or any information storage and retrieval system, without permission in writing from Penerbit UKM.

Diterbitkan di Malaysia oleh / *Published in Malaysia by*
PENERBIT UNIVERSITI KEBANGSAAN MALAYSIA
43600 UKM Bangi, Selangor Darul Ehsan, MALAYSIA
www.ukm.my/penerbit
e-mel: penerbit@ukm.edu.my

Penerbit UKM adalah anggota / *is a member of the*
MAJLIS PENERBITAN ILMIAH MALAYSIA /
MALAYSIAN SCHOLARLY PUBLISHING COUNCIL
PERSATUAN PENERBIT BUKU MALAYSIA /
MALAYSIAN BOOK PUBLISHERS ASSOCIATION
No. Ahli / *Membership No.* 198302

Atur huruf oleh / *Typeset by*
PENERBIT UNIVERSITI KEBANGSAAN MALAYSIA
43600 UKM Bangi, Selangor Darul Ehsan, MALAYSIA

Dicetak di Malaysia oleh / *Printed in Malaysia by*
PEWARIS GEMILANG SDN. BHD.
No. 27G, Jalan Putra 8, Taman Kajang Putra,
43000 Kajang, Selangor Darul Ehsan, MALAYSIA

Data Pengkatalogan-dalam-Penerbitan

Perpustakaan Negara Malaysia

Rekod katalog untuk buku ini boleh didapati
dari Perpustakaan Negara Malaysia

ISBN 978-629-486-191-6

Kandungan

Senarai Jadual & Rajah ... 7

Prakata ... 9

- BAB 1 Kesukarelawananan Alam Sekitar ... *11*
- BAB 2 Nilai Kesukarelawananan Alam Sekitar ... *31*
- BAB 3 Norma Masyarakat terhadap Kesukarelawananan Alam
 Sekitar ... *48*
- BAB 4 Kesejahteraan Belia Melalui Kesukarelawananan Alam
 Sekitar ... *61*
- BAB 5 Sokongan Kerajaan terhadap Aktiviti Kesukarelawananan
 Alam Sekitar ... *70*
- BAB 6 Teori dan Model Berkaitan Kesukarelawananan Alam
 Sekitar ... *90*
- BAB 7 Perbezaan Penglibatan Belia sebagai Sukarelawan Alam Sekitar
 Berdasarkan Jantina dan Aliran Pengajian ... *101*
- BAB 8 Cabaran dalam Melestarikan Penglibatan dalam Aktiviti
 Kesukarelawananan Alam Sekitar ... *109*

Rujukan ...123

Indeks ... 141

Prakata

Alhamdulillah, segala puji bagi Allah dan setinggi-tinggi kesyukuran ke hadrat Allah SWT dan selawat serta salam buat junjungan besar Nabi Muhammad SAW, keluarga, para sahabatnya. Dengan izin-Nya, buku *Nilai, Norma dan Kesejahteraan Belia Melalui Kesukarelawanan Alam Sekitar* telah berjaya diterbitkan. Buku ini adalah salah satu usaha dalam memberikan kesedaran dan pendidikan kepada masyarakat dalam pemuliharaan alam sekitar melalui aktiviti kesukarelawanan alam sekitar. Perkongsian daripada buku ini diharapkan dapat menjadi rujukan kepada pembaca dalam memahami latar belakang kesukarelawanan alam sekitar dalam kalangan belia. Selain itu, diharapkan buku ini dapat membantu pendidik dalam bidang pendidikan alam sekitar, badan kerajaan, swasta, NGO dan penyelidik dalam memahami tingkah laku pelajar terhadap penjagaan alam sekitar melalui aktiviti kesukarelawanan alam sekitar.

Buku ini mengandungi lapan bab yang membincangkan kesukarelawanan alam sekitar secara umum, nilai kesukarelawanan, norma masyarakat dan kesejahteraan yang dirasakan oleh sukarelawan alam sekitar sehingga membawa kepada desakan keinginan melakukan aktiviti kesukarelawanan alam sekitar. Di samping itu, sokongan kerajaan dalam melestarikan penglibatan sebagai sukarelawan alam sekitar turut dibincangkan. Melalui penerokaan elemen dan hubungan antara nilai kesukarelawanan, norma masyarakat dan rasa sejahtera setelah melakukan aktiviti kesukarelawanan alam sekitar, satu model hubungan nilai kesukarelawanan, norma masyarakat dan kesejahteraan sukarelawan alam sekitar terhadap keinginan melestarikan penglibatan sebagai sukarelawan alam sekitar dibincangkan dalam buku ini. Penglibatan belia sebagai sukarelawan alam sekitar juga dipengaruhi oleh latar belakang seseorang seperti jantina dan aliran pengajian. Bab akhir buku ini membincangkan cabaran yang dihadapi oleh belia untuk meneruskan penglibatan dalam aktiviti kesukarelawanan alam sekitar. Cabaran perlu diberi perhatian oleh semua pihak agar keberkesanan program kesukarelawanan alam sekitar dapat ditingkatkan dalam mencapai pembangunan lestari.

Akhir kata, sekalung penghargaan diberikan kepada pihak yang terlibat secara langsung dan tidak langsung dalam penerbitan buku ini terutamanya kepada pemberi dana penyelidikan iaitu geran penyelidikan fundamental (FRGS), kod penyelidikan: FRGS/1/2018/SSI12/UKM/03/1 yang diberikan oleh Kementerian Pengajian Tinggi (KPT) yang bertajuk *Model Nilai Kesukarelawananan dan Norma Masyarakat Terhadap Rasa Sejahtera oleh Sukarelawan Alam Sekitar* dan Kursi Sheikh Abdullah Fahim (TKE 10), Institut Islam Hadhari, Universiti Kebangsaan Malaysia (UKM) yang membiayai penerbitan buku ini.

Norshariani Abd Rahman
Alya Nasuha Abdul Rahman